

Rullandi redaktiónin hjá Sosialinum er í hesum døgum á ferð í Klaksvík

Rullandi redaktiónin er at hitta í dag frá klokkan 14⁰⁰ á telefon 219870 og vikuna út

Edward Fuglœ, Dorete Bloch Danielsen og Jenny Lydersen hava øll verið við til at gera bókina „Villini Súgdjór í Útnorði“

Mynd: John Johannesen

Listarligt frøðisverk

Vanliga kenna vit føroyskar frøðisbøkur sum bøkur við berum teksti og onkrari einstakari blýantstekning. Men ørvísi er við nýggjastu frøðisbókini, „Villini Súgdjór í Útnorði“. Í henni hava myndirnar eins nógv at siga sum teksturin

JOHN JOHANNESSEN
UR KLAKSVÍK

Týsdagin var stór samkoma í býráðshöllini í Klaksvík í sambandi við at nýggja bókini hjá Dorete Bloch og Edvard Fuglœ kom út. Bókin ber heitið Villini súgdjór í Útnorði, og er tað Dorete Bloch, ið hevur skrivað hana, meðan Edvard Fuglœ hevur teknað myndirnar í henni. Tað er Føroya Skúlabókaagrunnur, ið gevur bókina út, og í sambandi við útgávuna, fekk Jógvan við Keldu, býráðsformaður í Klaksvík fyrsta eintakið av bókini handað.

Nógvar hendur

Umframt at tað er Dorete Bloch, ið hevur skrivað bókina, og at tað er Edvard Fuglœ, ið hegnisliga hevur teknað tær vökru litmyndirnar í bókini, er bókini farin gjøgnum nógvar hendur

áðrenn útgávuna. Jenny Lydersen hevur hegnisliga greitt úr honum „bókina í bókini“, sum hon sjálf kallar tað. Talan er nevniliga um myndatekstin, ið er gjørdur soleiðis, at yngru lesararnir kunnu fáa gott innlit í hvalaheimin, bert við at lesa myndatekstin.

Fyri at føroyska málið í bókini skal vera so gott sum møguligt, hava Marianna Debes Dahl, Theodor Hansen, Jenny Lydersen, Justines Olsen, Marius Staksberg og Svenning Tausen lisið bókina ígjøgnum og gjørt sínar viðmerkingar áðrenn útgávuna.

Hestprent og Repro-Z hava umbrotið bókina, og hesum eru tær komin væl frá. Hon er sera snotulig, øll sum hon er.

Útnorður

Bókin ber, eins og áður nevnt, heitið Villini súgdjór

í Útnorði, og harfturat hevur Norðoyingurin Edward Fuglœ myndprýtt bókina. Sambært Heðini M. Klein frá Føroya Skúlabókaagrunni, var hetta orsøkin til, at útgávudagurin varð hátíðarhildin í Klaksvík. Heðin M. Klein segði nevniliga, tá hann beyð vælkominn, at tey í Skúlabókaagrunninum hildu tað vera bæði rímuligt og skilagott, ikki minst við bókaheitinum í huga, at flyta seg norður móti norðurendanum av landinum við útgávuni. Hann segði, at tey eisini høvdu havt í huga tann týðning, sum stórhvalaveiðan hevur havt og grindin framvegis hevur, tá tey valdu sær innlegu- og framlit í bókini. Men Heðin M. Klein vísti eisini á, at ikki minst varð hugsað um listamannin Edward Fuglœ, sum so hegnisliga hevur myndskrytt bókina, tá av-

gerast skuldi, hvar hátíðarhaldið í sambandi við útgávudaginn skuldi vera.

Heðin M. Klein helt, at tekningarnar hjá Edward Fuglœ til bókina eru so mikil hegnisliga greiddar úr hondum, at talan er um hansara høvuðsverk higartil.

Umboðið fyri Skúlabókaagrunnin endaði við at handa býráðsformanninum í Klaksvík, Jógvan við Keldu, fyrsta eintakið av bókini, og somuleiðis tryggjar plakatið eftir Edward Fuglœ, eina um kóp, eina um hval og eina um landsúgdjór í Útnorði.

39 ár síðan seinast

Niels Petersen helt eisini roðu í sambandi við bókaútgávuna. Hann vísti á, at síðan bókini hjá Mikkjalli á Ryggi „Hvalur og kópur“ kom út fyrstu ferð í einari samlaðari útgávu í 1960, er nógv granskning farin fram, bæði í altjóða høpi og her heima hjá okkum. Í 1993 komu myndatalvar „Súgdjór í Útnorði“ út sum eitt samstarv millum skúlabókaagrunnarnar í Føroyum, Íslandi og Grønlandi. Námsgagnastovnurin í Íslandi skipaði fyri útgávuni. Og í hesum sambandi heitti Skúlabókaagrunnurin á Dorete Bloch um at skriva ein bókling til talvarnar, ið lýstu tær ymsku djórasløgini í Útnorði, og um at taka við ta nýggjastu vitanina um

djórini.

Men bóklingurin, Skúlabókaagrunnurin heitti á Dorete Bloch um at skriva, gjørdist meira enn ein bóklingur. Niels Petersen greiðir nevniliga frá, at tá Dorete Bloch kom við handritinum á vári 1996, gjørdist tað beinanvegin greitt, at talan var um eitt valaverk, ið á vísindaligan hátt lýsti djórasløgini nógv neyvari enn talvarnar sýndu. Tískil heitti Skúlabókaagrunnurin á Edward Fuglœ um at tekna myndir til handritið. Og sambært Niels Petersen, fór Edward Fuglœ undir at tekna, bæði við eldhuga fyri heildini í handritinum, og eisini fyri at lýsa tyðandi smálutir í handritinum. Og hetta sær út til, at hann hevur megnað væl.

Myndirnar til bókina vóru nevniliga sýndar fram í Býráðshöllini í Klaksvík í sambandi við bókaútgávuna, og vóru tær ógvuliga vakrar á at líta. Eisini sýntist áhugin fyri myndinum at vera stórur millum tey vitjandi, og fleiri vóru tey, ið fóru heim, bæði við bók undir hond og eisini við plakatið við tekningum úr bókini.

Bókin í bókini

Eins og áður nevnt, hevur Jenny Lydersen gjørt myndatekstir til tekningarnar í bókini. Hesar nevnrir hon sjálf fyri bókina í bókini, tí myndateksturin ger, eins og Niels Petersen vísti á, samlaða verkið fjølbroytt og nýtiligt á ymsum stigum í undirvísingini, samstundis sum hann eisini gevur almenninginum eitt skjótt innlit í djóraheimin í Útnorði.

Jenny Lydersen vísti sjálf

á, at bókini ikki er ætlað nokrum ávísnum skúlaflokki ella nakrari ávisari útbúgving, men at hon skal kunna brúkast í undirvísingini heilt frá 4. flokki í fólkaskúlanum til hægri lesnað á fróðskaparsetri. Tí hevur hon roynt at gera myndatekstin til bókina í bókini, so at tilfari kann lagast at undirvísingarstiginum.

Jenny Lydersen vísti eisini á, at myndateksturin í hesari bókini er drúgvur enn vanligt. Orsøkina segði hon vera, at myndateksturin er tann parturin av bókini, ið saman við myndunum er ætlaður teimum yngru næmingunum. Myndateksturin er fyrst og fremst skrivurur við tilknýti at myndunum, soleiðis at næmingurin beinan vegin fær ein samanhang millum tað, hann sær og lesur. Hetta heldur Jenny ríkar um upplivingina, og vónar hon, at tað somuleiðis vekir áhugin hjá tí unga lesaranum at fáa meira at vita, so hann fer undir fakliga tekstin. Men hon vísir á, at tað er uppgáva lærarans at velja burturtekstunum, alt eftir undirvísingartiltaki og áhuga og fortýttum næminganna.

Sertilbøð

Tá liðugt var at halda roður, kundu fólk ógna sær nýggju bókina fyri serpris. Hon varð nevniliga seld fyri 300 krónur, og hartil fingur tey, ið keyptu bókina, eisini eina plakatið heim aftur við sær. Áhugin fyri bókini var stórur. Tá umboðið fyri Sosialin fór avstað aftur úr býráðshöllini í Klaksvík, vóru yvir fimti eintøk seld av hesum væl úr hondum greidda listarliga frøðisverki.

Stórur áhugi var at keypa bókina á móttøkuni í sambandi við útgávuna í Klaksvík týsdagin. Møguleiki var eisini at fáa bókina signeraða

Mynd: John Johannesen